

Igor Zhoř

Prof. PaedDr. Igor Zhoř, CSc., 9. 3. 1925 – 22. 11. 1997

Teoretik výtvarného umění a výtvarné pedagogiky, spoluzakladatel FaVU VUT v Brně, organizátor výtvarného života

Odborné působení (výběr)

1954-1958 – Výzkumný ústav pedagogický

1959-1970 – Pedagogická fakulta UJEP v Brně (dnes Masarykova univerzita - MU)

1969 – habilitace (docentura) na FF UJEP (dnes MU)

1971-1989 – neoficiální působení (textové práce pro Brněnské veletrhy, spolupráce s kulturními středisky, metodická spolupráce s neprofesionálními výtvarníky aj.)

1990 – Pedagogická fakulta MU, proděkan, vedoucí katedry Vv

1993 – FaVU VUT v Brně – profesor kabinetu teorie

1997 – FaVU VUT v Brně – děkan

Skupiny

1957 – jako teoretik se stává členem Svazu čs. výtvarných umělců

1958 – založení skupiny Profil 58 (F. Bič, V. Drápal, J. Hadlač, O. Hanzl, D. Chatrný, M. Netík, F. Šenk, O. Vašica)

1990 – založení skupiny TT klub výtvarných umělců Brno

Výstavy (Igor Zhoř jako kurátor - výběr):

1958 – první výstava skupiny Profil 58

1961 – Výmluvnost kresby (česká kresba 19. a 20.stol ze sbírky NG Praha), Dům umění města Brna, s Petrem Spielmannem

1963 – Konfrontace brněnských tvůrčích skupin, Dům umění města Brna (kurátorský podíl na koncepci výstavy první nefigurativně zaměřená výstava v Domě umění po r. 1948)

1968 – Deset sochařských vyznání, Galerie Mladá Fronta v Praze

1983 – vernisážový projev na výstavě Vladky Sedlákové Československém spisovateli v Brně

1992 – Technika jako důvod a mýtus (TT klub), Dům umění Znojmo

Publikace (výběr):

1964 – Výtvarné umění ve výchově mládeže. SPN Praha, s J.Uždilem

1967 – Hledání tvaru (Čtení o moderním sochařství s historickým prologem). Mladá Fronta Praha

1968 – Historie výtvarných škol v Brně. Spisy PdF UJEP, Brno

1987 – Škola výtvarného myšlení I, II (1989), Krajské kulturní středisko Brno

1992 – Akční tvorba. Univerzita Palackého Olomouc, s V. Havlíkem a R. Horáčkem

1992 – Proměny soudobého výtvarného umění. SPN Praha

1995 – Vladimír Preclík. Kant Praha (rukopis z r. 1989)

(Pod cizími jmény vydal v r. v r. 1973 knihu Návštěva mezi obrazy, SPN Praha a v r. 1983 Klíče k obrazu, Albatros Praha)

Škola výtvarného myšlení

„... výtvarně tvořit neznamená jen zobrazit, ale i do hloubky poznat, pochopit a proměnit.“

(Igor Zhoř: Škola výtvarného myšlení, Brno, Blansko 1987, s. 1)

„Škola si vytýčila řadu cílů, z nichž nejpodstatnějším bylo uspokojení touhy účastníků po vlastní výtvarné tvorbě. Jakoby v druhém plánu se škola výtvarného myšlení stala školou vnímatele umění.“ (s. 45)

„Šlo o to, ujasnit si skutečnost, že autentické umění není jen dokonale vypěstovaná dovednost, ani pouhá koordinace oka a ruky, ale že jde především o problém osobnosti, o tvůrcův postoj ke světu – ke světu kolem i ke světu v něm samotném.“ (s. 45)

1. základní etapou ... je vytváření návyku na analytický přístup ke skutečnosti. ... Máme-li vytvořit obraz komplexnější a vrstevnatý, musíme zkusit víc pohledových úhlů, jít současně metodami vědeckými i nevědeckými, racionálně logickými i iracionálně mýtickými.“ (s. 47)

2. Druhým úkolem školy výtvarného myšlení bylo zkoumání materiálů či hmot a jejich role v dnešním výtvarném umění. ... škola výtvarného myšlení programově pěstuje manipulaci s rozličnými materiály a zabývá se zvláště těmi, které nejsou tradičně umělecké: pracuje s pískem, se srstí, s těstem, s vlasy, kostmi. Ve styku s nimi, třeba i za negativních pocitových reakcí (materiál je lepkavý, mokrý, znečištěný, odpudivý) je možné se dobrat k zvláštnostem jejich jazyka. (s.48)

3. V blízkosti průzkumů materiálových kvalit se setkáváme se sférou objektů, s uhrančivostí předmětného světa v jeho neartifickém, naturální podobě. ... Ve všech případech se však po vnímatelem vyžaduje, aby se oprostil od představy, že objekt je provokací, že jeho smysl spočívá pouze v šoku či v dadaistickém výsměchu měšťáckému vkusu. (s. 48-9)

4. Aktuálním vyjadřovacím prostředkem dnešních umělců jsou instalace a tvorba environmentů-prostředí. (s. 49)

5. Akce jsou dnes mnohdy degenerovanou a vyprázdněnou formou uměleckého výrazu. Zejména to, co bývá označováno jako happening, stává se nejednou nepochopeným rejem karnevalového stylu, nebo jen trochu méně konvenčním pohybovým divadlem. Skutečná performance ovšem stále existuje, je však jevem výjimečným, jaký objevujeme pouze u několika autorů. Tam, kde ji dokáží oddělit od divadelnosti, je stále prostředkem čehosi neobyčejného: hovoří rituálním jednáním, nabízí řadu vizuálních zážitků i fyzický prožitek, pociťovaný na obou stranách, performerem i divákem. (s. 50)

Zdroj citací: Zhoř, Igor: Škola výtvarného myšlení. In: Horáček, Radek (ed.): V dialogu s uměním. Brno 1994, s. 45-50

